

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie**

Szczecin, dnia 19 stycznia 2011 r.

**Pan
Mirośław Maliński
Burmistrz Płotów**

LSZ-4101-24-05/2010
P/10/113

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie przeprowadziła w Urzędzie Miejskim w Płotach, zwanym dalej „Urzędem”, kontrolę zarządzania środowiskiem i realizacji zadań z tym związanych w okresie od 1 stycznia 2008 r. do 15 grudnia 2010 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 16 grudnia 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Burmistrzowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Urzędu w zakresie objętym kontrolą, mimo stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień.

1. Wypełnianie obowiązków w zakresie planowania działań dotyczących zarządzania środowiskiem

NIK pozytywnie ocenia przygotowane przez *Urząd* i uchwalone przez Radę Miejską gminne programy z zakresu ochrony i zarządzania środowiskiem² oraz inne działania organizacyjno-prawne zmierzające do poprawy stanu środowiska na terenie Miasta i Gminy Płoty (zwanej dalej „Gminą”).

---

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² 1) „Lokalny Plan Rozwoju Miasta i Gminy Płoty na lata 2008 – 2015” przyjęty w dniu 30 grudnia 2004 r. uchwałą Rady Miejskiej w Płotach Nr XXVII/273/04,
2) „Program Ochrony Środowiska” przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Płotach Nr XX/188/2004 z dnia 24 sierpnia 2004 r., którego częścią był „Program Gospodarki Odpadami Celowego Związku Gmin R-XXI na lata 2004 – 2015” przyjęty uchwałą Zgromadzenia CZG R-XXI Nr III/10/04 z dnia 28 czerwca 2004 r. i zaktualizowany uchwałą Zgromadzenia CZG R-XXI Nr III/12/2010 z dnia 11 października 2010 r., którego członkiem jest Gmina Płoty od 2003 r.
3) „Program usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie miasta i gminy Płoty” przyjęty uchwałą Nr XVIII/107/2007 Rady Miejskiej w Płotach z dnia 23 listopada 2007 r.,
4) „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Płoty” przyjęte uchwałą Nr VIII/65/2003 Rady Miejskiej w Płotach w dniu 30 czerwca 2003 r. i zmienione uchwałą Nr XV/132/08 Rady Miejskiej w Płotach z dnia 8 lutego 2008 r.

W „Gminnym Programie Ochrony Środowiska” z sierpnia 2004 r., zwanego dalej „GPOŚ” oraz w „Lokalnym Planie Rozwoju Miasta i Gminy Płoty na lata 2008-2015” z grudnia 2009 r. uwzględnione zostały wymagania określone w art. 8 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska³ (Poś) i art. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody⁴ (uoop).

Plan Gospodarki Odpadami (dalej „PGO”), który stanowił część uchwalonego w sierpniu 2004 r. GPOŚ, został zaktualizowany w październiku 2010 r. (na okres 2009 - 2013 z perspektywą na lata 2013-2018 przez Celowy Związek Gmin R-XXI, którego członkiem od 2003 r. jest *Gmina*), tj. po 6 latach, podczas gdy przepis art. 14 ust. 14 ustawy o odpadach⁵ zobowiązywał do aktualizacji nie rzadziej niż co 4 lata. Zarówno PGO z 2004 r. jak i jego aktualizacja z 2010 r. zawierały wszystkie elementy określone w art. 14 ust. 2 ustawy o odpadach.

GPOŚ nie został zaktualizowany w pozostałym zakresie.

Program usuwania azbestu z terenu *Gminy* został przyjęty do realizacji w listopadzie 2007 r. i zakładał usunięcie oraz zneutralizowanie 2078 Mg wyrobów zawierających azbest do 2032 r. i był zgodny z ustalonymi wymogami w § 2 ust.1 rozporządzenia MGPIPS⁶.

2. Respektowanie wymagań ochrony środowiska w planowaniu przestrzennym

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego *Gminy* uchwalone przez Radę Miejską w 2003 r., zwane dalej „*Studium*”, opracowane było na podstawie nieobowiązujących w badanym okresie przepisów uopz⁷ z 1994 r., którą zastąpiła upzp⁸ z 2003 r. wprowadzająca dodatkowe wymogi dotyczące *Studium*.

W *Studium* ustalono wymagania w zakresie ochrony środowiska, określone w przepisach art. 10 ust. 1 i 2 uopz z 1994 r., art. 71 ust. 1 i 2 Poś oraz art. 3 ust.1 i 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę⁹ i art. 84 ustawy Prawo wodne¹⁰. Po dokonaniu oceny aktualności *Studium*, Rada Miejska uchwaliła jego zmianę w czerwcu 2010 r.

W *Studium* z 2010 r. określono obszary chronione oraz zasady ochrony środowiska, jego zasobów i ochrony przyrody (art. 10 ust. 2 pkt 3 upzp i art. 3 pkt 1 uoop), zapewniono kompleksowe rozwiązania problemów zabudowy wsi, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki wodnej, odprowadzania ścieków, gospodarki odpadami, systemów transportowych i komunikacji publicznej

³ ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, ze zm.)

⁴ ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 ze zm.) - jako wymagania ochrony przyrody rozumiane należy działania określone w art. 2 ustawy o ochronie przyrody mające na celu zachowanie, zrównoważone użytkowanie oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody.

⁵ ustawa z 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243 ze zm.)

⁶ rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. z 2003 r., Nr 192, poz. 1876)

⁷ ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1999 r. Nr 15 poz. 139 ze zm.) – zmieniona w 2003 r.

⁸ ustawa z dnia 27.03.2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717 ze zm.).

⁹ ustawa z dnia 7.06.2001 r. o zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2006 r. Nr 123 poz. 858 ze zm.)

¹⁰ ustawa z dnia 18.07.2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2005 r. Nr 239 poz. 2019 ze zm.)

oraz urządzania i kształtowania terenów zieleni (art. 72 ust. 1 pkt. 3 *Poś*), uwzględniono konieczność ochrony wód, gleby i ziemi przed zanieczyszczeniem, w związku z prowadzeniem gospodarki rolnej (art. 72 ust. 1 pkt 4 *Poś*). Wg zapisów zawartych w *Studium*, *Gmina* nie znajduje się na terenach zagrożonych powodzią ani osuwaniem mas ziemnych.

Dane dotyczące środowiska zawarte w *GPOŚ* oraz w *Studium* z 2010 r. były spójne w założeniach ogólnych. Stwierdzone różnice dotyczyły m. in. nieujęcia w *GPOŚ* użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, obszaru chronionego krajobrazu i niewskazania obszarów cennych pod względem przyrodniczym.

W okresie objętym kontrolą uchwalono 1 miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego (mpzp) dla gazociągu wysokiego ciśnienia do DN 700 na odcinku Sowno-Pniewo. Badania prawidłowości sporządzenia mpzp wykazały, że uchwalono go zgodnie z obowiązującymi przepisami¹¹ oraz uwzględniał on wymagania określone w *Studium*.

3. Wykonywanie wybranych zadań w zakresie ochrony środowiska w odniesieniu do obowiązków nałożonych na Gminę przepisami prawa.

W okresie kontrolowanym *Urząd* wypełnił obowiązek określony w art.162 ust. 6 *Poś* oraz § 2 rozporządzenia Ministra Środowiska¹² i przedłożył Marszałkowi Województwa Zachodniopomorskiego informacje za 2008 i 2009 r. o ilości i rodzaju substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, w tym azbestu. Stwierdzono jednak, że obie informacje nie zawierały danych o miejscach występowania azbestu, a informację za 2008 r. przedłożono z opóźnieniem w dniu 25.09.2009 r. (termin złożenia do 31 marca za rok poprzedni).

W *Urzędzie* nie prowadzono ewidencji zbiorników bezodpływowych, przydomowych oczyszczalni ścieków oraz aktualnego i kompletnego rejestru umów na odbieranie odpadów komunalnych, co stanowiło naruszenie art. 3 ust. 3 pkt. 1-3 *ustawy o utrzymaniu czystości*¹³.

Kontrola wykazała, że 4 firmy (w tym *ZGKiM*¹⁴) zajmujące się zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych oraz 2 firmy zajmujące się opróżnianiem zbiorników bezodpływowych z terenu *Gminy* nie realizowały obowiązków sprawozdawczych o których mowa w art. 9a ust. 1 i 2 *ustawy o utrzymaniu czystości*. Żadna firma nie wywiązywała się z obowiązku przekazywania w terminie do 15 dnia po upływie każdego miesiąca zestawień właścicieli nieruchomości posiadających zawarte umowy na realizację tych usług. Za wyjątkiem *ZGKiM* pozostałych 5 firm nie przekazywało corocznie informacji dotyczących m.in. masy poszczególnych

¹¹ art. 71 ust. 2, art. 72 ust. 4 i art. 73 ust.1 i 3 *Poś*, art. 15 ust. 2 i 17 pkt 4 *upzp*, art. 84 *ustawy Prawo wodne*, art. 3 ust.1 i 3 *ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków*, art. 3 pkt 1 *uoop*

¹² rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2009 r. w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o występowaniu substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. Nr 124 poz. 1033)

¹³ *ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008 ze zm.)

¹⁴ Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Płotach

rodzajów odebranych odpadów komunalnych lub ilości i rodzaju nieczystości ciekłych. *Urząd* nie podjął działań w stosunku do tych firm zmierzających do wyegzekwowania ww. obowiązków.

Podjęte przez *Urząd* działania dotyczące realizacji zadania, o którym mowa w art. 16a pkt 2 ustawy o odpadach, w zakresie zapewnienia warunków funkcjonowania systemu selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych, nie zapewniły realizacji tych zadań w wymaganym stopniu. Pomimo, że *Urząd* zakupił w latach 2009 - 2010 i umieścił na terenie *Gminy* 51 pojemników do selektywnej zbiórki odpadów (szkło, makulatura, plastik) i prowadził wśród mieszkańców kampanie informacyjne propagujące selektywną zbiórkę odpadów, nie uzyskał wymaganego na 31 grudnia 2010 r. wskaźnika redukcji składowanych odpadów do 75% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

W ramach zadania określonego w art. 78 *uop* dotyczącego zakładania i utrzymania terenów zieleni i zadrzewień, w *Gminie* posadzono w badanym okresie 47 drzew i ok. 1.730 krzewów.

Zgodnie z przepisami art. 83-86 *uop* i zasadami zawartymi w *kpa*¹⁵ Burmistrz w latach 2008-2010 wydał 202 decyzje na usuwanie drzew (w żadnej nie ustalił opłat) oraz 1 decyzję w 2010 r. o nałożeniu kary pieniężnej za usunięcie 15 drzew w kwocie 382,7 tys. zł. Badania prawidłowości wydania 10 decyzji na wycinkę drzew wykazały, że decyzje zostały wydane z zachowaniem terminów oraz wymagań określonych w *kpa*, wydawanie decyzji poprzedziły oględziny udokumentowane protokołem oględzin, a zwolnienia z opłat dokonano na podstawie art. 86 *uop*. Uwagi odnosiły się jedynie do braku podpisów strony wnoszącej o wydanie decyzji na protokołach oględzin, wbrew wymogowi przepisu art. 68 § 2 *kpa*.

4. Realizacja działań z zakresu ochrony środowiska zaplanowanych w dokumentach strategicznych.

W *Gminie* nie zrealizowano części zadań ujętych w *GPOŚ* i *PGO*, których terminy wykonania określone były na lata 2006 - 2010 r., w tym sytemu kanalizacji 7 miejscowości (Gostyń, Modlimowo, Wyszobór, Natolewice, Wicimice, Pniewo, Bądkowo), grzebiska padłych zwierząt, systemu informacji o emisji zanieczyszczeń powietrza, programu ograniczenia hałasu i monitoring w zakresie środowiska. Główną przyczyną niezrealizowania ww. zadań był brak środków finansowych.

Urząd w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń powietrza oraz poziomu hałasu podejmował działania polegające m. in. na wymianie pieców węglowych na olejowe lub gazowe oraz naprawę i wymianę nawierzchni dróg gminnych. Skanalizowanie ww. 7 miejscowości *Urząd* planuje do 2013 r.

---

¹⁵ ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.)

5. Sporządzanie raportów i sprawozdań z realizacji działań określonych w dokumentach strategicznych.

W okresie objętym kontrolą Burmistrz nie realizował obowiązku nałożonego przepisami art. 18 ust. 2 *Poś* oraz art. 14 ust. 12b pkt 4 i ust. 13 pkt 1 *ustawy o odpadach* w zakresie sporządzania i przedstawiania Radzie Miejskiej raportów z realizacji *GPOŚ* oraz sprawozdań z realizacji *PGO*.

6. Stosowanie systemu oceny oddziaływania na środowisko jako mechanizmu zarządzania.

Badanie prawidłowości wszystkich 8 decyzji z lat 2008-2010 o warunkach realizacji przedsięwzięć wykazało, że wydano je z zachowaniem przepisów *ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku*¹⁶ i ustalenia w nich zawarte były zgodne z warunkami ustalonymi w *Studium*. Raport oddziaływania na środowisko sporządzony dla inwestycji „Budowa zakładu produkcji drzewnej – tartak w Gostyniu Łobeskim odpowiadał wymogom określonym przepisami art. 66 *ww. ustawy*.

7. Wykorzystanie mechanizmów finansowych zarządzania środowiskiem.

Gmina w okresie objętym kontrolą na zadania związane z ochroną środowiska (w tym ujęte w *GPOŚ*) wydatkowała ze środków budżetowych 608,8 tys. zł, ze środków *GFOŚiGW*¹⁷ w kwocie 75,9 tys. zł oraz uzyskała dofinansowanie ze środków unijnych w kwocie 11,1 tys. zł.

Badanie wydatków *GFOŚiGW* wykazało, że wykorzystane zostały zgodnie z ich przeznaczeniem, np. na wycinkę drzew, likwidację dzikich wysypisk i na konkursy ekologiczne.

8. Nadzór nad realizacją zadań z zakresu ochrony środowiska.

W okresie objętym kontrolą *Urząd* nie korzystał z uprawnień określonych w art. 8b ust.1 i 2 *ustawy o utrzymaniu czystości i nie dokonywał kontroli działalności przedsiębiorców*, którym wydano zezwolenia na odbieranie odpadów, opróżnianie zbiorników i transport nieczystości.

Urząd w 2010 r. w ramach kontroli z zakresu przestrzegania przepisów o ochronie środowiska, przeprowadził kontrolę 1 fermy drobiu. Straż Miejska (utworzona w 2009 r.) przeprowadziła kontrole właścicieli i najemców nieruchomości w zakresie właściwego wyposażenia w pojemniki na odpady i zawartych umów na ich odbiór, co spowodowało zmniejszenie o około 80% liczby właścicieli (najemców) nieruchomości, którzy nie mieli zawartych umów na odbiór odpadów.

Urząd nie przedkładał Radzie Miejskiej do rozpatrzenia otrzymywanych corocznie od Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Szczecinie informacji o stanie środowiska.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o :

---

¹⁶ ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz.1227 ze zm.)

¹⁷ Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej zlikwidowany z dniem 31.12.2009 r.

- 1. Egzekwowanie od przedsiębiorców posiadających aktualne zezwolenia na odbiór odpadów komunalnych oraz wywóz nieczystości ciekłych przedkładania terminowo rzetelnych informacji o których mowa w art. 9a ust. 1 i 2 ustawy o czystości.*
- 2. Zinwentaryzowanie i zaprowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz aktualnego i kompletnego rejestru umów na odbieranie odpadów komunalnych.*
- 3. Dokonanie aktualizacji GPOŚ poprzez uwzględnienie aktualnie istniejących uwarunkowań środowiskowych oraz terminów i zakresu realizacji wytyczonych zadań, w związku z niewykonaniem niektórych z nich w założonym pierwotnie terminie.*
- 4. Przedkładanie terminowo Marszałkowi Województwa Zachodniopomorskiego rocznych informacji z kompletnymi danymi o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (azbest).*
- 5. Sporządzanie i przedstawianie Radzie Miejskiej nie rzadziej niż co dwa lata raportu o realizacji GPOŚ i sprawozdania z realizacji PGO oraz corocznie informacji o stanie środowiska uzyskanej od Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Szczecinie.*
- 6. Monitorowanie realizacji zadań zapisanych w gminnych programach z zakresu ochrony i zarządzania środowiskiem i zabezpieczenie skutecznego nadzoru nad ich realizacją.*

Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje od Pana Burmistrza, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych na rzecz ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Burmistrzowi prawo zgłoszenia na piśmie, do Dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.